

2019/2161(INI)

20.10.2020

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om fiskare för framtiden: locka en ny generation arbetskraft till fiskerinäringen
och skapa sysselsättning i kustsamhällen
(2019/2161(INI))

Fiskeriutskottet

Föredragande: Manuel Pizarro

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	13

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om fiskare för framtiden: locka en ny generation arbetskraft till fiskerinäringen och skapa sysselsättning i kustsamhällen (2019/2161(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 3.2 och 3.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artikel 4.2 led a, d och k samt artiklarna 9 och 153 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken,
- med beaktande av Förenta nationernas havsrättskonvention,
- med beaktande av Internationella konventionen om säkerheten för människoliv till sjöss (Solas),
- med beaktande av konventionen om inrättande av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO),
- med beaktande av konventionen om inrättande av Internationella arbetsorganisationen (ILO),
- med beaktande av Torremolinoskonventionen från 1977,
- med beaktande av Torremolinosprotokollet från 1993 och Kapstadenavtalet från 2012 om uppdatering och ändring av Torremolinoskonventionen,
- med beaktande av den internationella konventionen från 1995 om normer för utbildning, certifiering och vakthållning för personal ombord på fiskefartyg (STCW-F-konventionen),
- med beaktande av Internationella arbetsorganisationens konvention nr C 188 från 2007 om arbete i fiskenäringen,
- med beaktande av IMO:s frivilliga riktlinjer från 2005 för utformning, konstruktion och utrustning av fiskefartyg,
- med beaktande av rapporten från sammanslutningen för de nationella fiskeriföretagsorganisationerna (Europêche), fiskerienheten vid organisationen för lantbrukskooperativ i EU (Cogeca) och Europeiska transportarbetarfederationen (ETF) från december 2000 *Mutual Recognition of Certificates in the Sea Fishing Sector in Europe* (Ömsesidigt erkännande av certifikat inom den europeiska havsfiskesektorn, slutrapport), även känd som Bénodet-rapporten, en studie som togs fram för det forum i denna fråga som ägde rum i Bénodet (Frankrike) den 13 och 14 oktober 2000, s. 9,

- med beaktande av slutsatserna från studien från 2018 från Europaparlamentets utredningsavdelning för struktur- och sammanhållningspolitik *Training of Fishers*¹,
 - med beaktande av Europeiska sjösäkerhetsbyråns (Emsa) årliga rapport om olyckor och tillbud till sjöss 2019² (*Annual overview of marine casualties and incidents 2019*),
 - med beaktande av den årliga ekonomiska rapporten 2019 om EU:s fiskeflotta (STECF 19-06)³,
 - med beaktande av FAO:s rapport *The State of World Fisheries and Aquaculture 2020*⁴,
 - med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från fiskeriutskottet (A9-0000/2020), och av följande skäl:
- A. Avsikten med den gemensamma fiskeripolitiken är att garantera att fiskeri- och vattenbruksverksamheten är hållbar på lång sikt och att denna hållbarhet bygger på tre grundpelare – miljö, sociala aspekter och ekonomi.
 - B. Fisket, inklusive vattenbruket, förser tusentals miljoner människor med mat. Enligt FAO säkerställer denna näring sysselsättning och inkomster för 10–12 % av världens befolkning. Dessutom är ytterligare omkring 140 miljoner arbetstillfällen knutna till den återstående delen av fiskerinäringens värdekedja, särskilt inom beredningsindustrin och försäljningen av fiskeriprodukter.
 - C. Enligt uppgifter från FAO står kvinnor för över 20 % av arbetstillfällena inom vattenbruksproduktionen, men däremot bara för omkring 3 % inom det produktiva fisket.
 - D. Enligt de senaste uppgifterna från Eurostat⁵ arbetade sammanlagt omkring 180 000 personer i EU:s fiskerinäring 2017, och av dessa var cirka en tredjedel verksamma inom vattenbruket. Av denna totalsiffra arbetade 41 000 personer inom primärsektorn fiske i Spanien, 29 000 i Italien, 21 000 i Grekland, 20 000 i Frankrike och 14 700 i Portugal. Även om Italien, Grekland och Portugal endast stod för 11 % av fiskeriproduktionen i EU 2017 stod dessa tre medlemsstater för 35,9 % av sysselsättningen.
 - E. Enligt statistiska uppgifter från Eurostat⁶ från 2019 framgår det att sammanlagt 14,4 % av arbetstagarna inom sektorn ”jordbruk, skogsbruk och fiske” var 65 år eller äldre 2018, och att denna ekonomiska sektor är den som har flest yrkesverksamma personer i denna ålderskategori. Trots att andelen arbetstagare i denna ålderskategori konsekvent

¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617484/IPOL_STU\(2018\)617484_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/617484/IPOL_STU(2018)617484_EN.pdf)

² <http://www.emsa.europa.eu/news-a-press-centre/external-news/item/3734-annual-overview-of-marine-casualties-and-incidents-2019.html>

³ Vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringen (STECF) – *The 2019 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet* (STECF-19-06). Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2019, JRC112940, ISBN 978-92-79-79390-5, doi:10.2760/56158).

⁴ <https://doi.org/10.4060/ca9229en>

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Fishery_statistics#The_factors_of_production

⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10166544/KS-02-19%E2%80%91EN-N.pdf/c701972f-6b4e-b432-57d2-91898ca94893>

har minskat sedan 2008 framgår det att det faktiska antalet arbetstagare inte har minskat i samma omfattning.

- F. Även om det saknas specifika uppgifter som bara avser fiskerinäringen går det ändå att få fram information om åldern på arbetstagarna i denna näring ur några av medlemsstaternas statistiktjänster. Dessa uppgifter visar att andelen fiskare som är 55 år eller äldre stadigt har ökat under de senaste 10 åren och nu uppgår till omkring 20 % av de aktiva yrkesfiskarna. Samtidigt uppvisar andelen unga fiskare (yngre än 34 år) ingen tydlig tendens, utan ligger kvar på en nivå på mellan 20 och 23 % av de aktiva yrkesfiskarna.
- G. Trots detta betonar de flesta medlemsstater och partner inom fiskerinäringen unga människors bristande intresse för fisket, något som har varit känt i åtminstone 20 år och som spär på svårigheterna inom hela näringen och förvärrar de sociala problemen i kustsamhällena.
- H. Vad gäller olyckor och tillbud till sjöss är fisket den marina verksamhet där flest fartyg går förlorade, trots att det inte är inom fisket som flest olyckor inträffar. År 2018 registrerades en ökning på 40 % av antalet tillbud där fiskefartyg var inblandade.
- I. Trots att tillbuden har ökat har antalet dödsfall till följd av olyckor och tillbud ombord på fiskefartyg gått i motsatt riktning, och det stora flertalet tillbud beror på den mänskliga faktorn (62,4 %), medan systemfel och fel i utrustningen kommer på andra plats (23,2 % av tillbuden).
- J. Säkerhetsaspekterna – fiske betraktas allmänt som ett riskyrke – och de svåra arbetsförhållandena ombord på fiskefartygen bidrar avsevärt till unga människors bristande intresse för fisket.
- K. Den bristande standardiseringen vad gäller certifiering och grundutbildning för yrkesfiskare samt vad gäller deras erkännande mellan medlemsstaterna är ett hinder som identifierades för 20 år sedan, men inte mycket har skett på området.
- L. Uppgifterna om gemenskapsflottans ekonomiska resultat visar på en allmän förbättring av inkomsterna och en årlig ökning av yrkesfiskarnas vinster och genomsnittslöner; vid en detaljgranskning utifrån medlemsstat, havsområde och fiskeflotta framgår det dock att detta inte är allmänna tendenser, särskilt inte vad gäller det småskaliga kustfisket.
- M. En betydande del av yrkesfiskarna har låga och oregelbundna inkomster som inte ger dem ett tillräckligt socialt skydd, och allt detta bidrar till att ytterligare avskräcka unga människor från att arbeta inom fisket.

Bättre information och bättre profilering av arbetskraften inom fiskerinäringen

- 1. Europaparlamentet betonar att man måste förbättra sättet på vilket information om arbetskraften inom fiskeri- och vattenbrukssektorn, liksom i hela värdekedjan, samlas in och tillgängliggörs regelbundet och systematiskt på EU-nivå och delas upp per medlemsstat.
- 2. Europaparlamentet påminner om att aggregeringen av statistiska uppgifter inom den

övergripande sektorn ”jordbruk, skogsbruk och fiske” kan dölja eller kamouflera situationer och variationer med negativa verkningar för var och en av dessa sektorer. Parlamentet betonar att även om samtliga dessa sektorer är primärproduktionssektorer så är verksamheterna inte sinsemellan sammankopplade och äger, vad fisket anbelangar, inte ens rum i samma miljö eller geografiska område.

3. I likhet med vad som gäller för förvaltningen av bestånd och livsmiljöer upprepar Europaparlamentet att bästa vetenskapliga rön grundade på tillförlitliga uppgifter nästan i realtid och med utvidgade tidsserier är avgörande för att förvalta och kontrollera den sociala utvecklingen i sektorn, särskilt av sysselsättningen, utan vilka det vore omöjligt att följa upp och till fullo genomföra en av den gemensamma fiskeripolitikens tre hållbarhetspelare, nämligen den sociala pelaren.
4. Europaparlamentet påminner om att information från olika instanser tycks peka på att besättningen på EU:s fiskefartyg blir äldre, men att förvaltningen, kontrollen och genomförandet av åtgärder bör differentieras utifrån geografiskt område, fiskeflottor och, i vissa fall, använda fiskeredskap, i likhet med vad som sker i fråga om fiskeriförvaltning och anpassning av genomförda åtgärder.
5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och, i synnerhet, Eurostat och medlemsstaterna att beakta tendenserna inom sysselsättningen, inte bara vad gäller totalt antal arbetstillfällen utan också beträffande utbildningsnivå och åldersstruktur bland arbetskraften inom fiskeri- och vattenbrukssektorn och, om möjligt, även inom den tillhörande värdekedjan, och att i detta avseende producera uppgifter som är lika detaljerade som uppgifterna för kontroll av den ekonomiska verksamheten och sektorns resultat på ett specifikt sätt.

Bättre arbets- och boendeförhållandena ombord för att förbättra säkerheten

6. Europaparlamentet betonar att trots att säkerheten ombord har blivit bättre, särskilt på de större fartygen, ökade antalet tillbud och olyckor som registrerades av Emsa 2018 med 40 % jämfört med året före, trots att antalet dödsfall har minskat stadigt under de senaste åren.
7. Europaparlamentet påminner om att Emsa endast är ansvarigt för att ingripa och samla in uppgifter om olyckor och tillbud till sjöss där fartyg med en längd på över 15 m är inblandade eller i situationer där fartyg med en längd på mindre än 15 m är inblandade i olyckor med fartyg som omfattas av direktiv 2009/18/EG⁷, vilket innebär att olyckorna och tillbudna med fiskefartyg säkerligen är fler än vad som framgår av uppgifterna i Emsas årliga rapporter.
8. Europaparlamentet påminner om att all yrkesverksamhet till sjöss allmänt betraktas som en riskfylld och farlig verksamhet, särskilt fisket, en situation som förvärras av att 85 % av EU:s fiskefartyg verkar inom det småskaliga kustfisket (och har en längd på mindre än 12 m) och därför är utsatta för större risker till följd av ogynnsamma väderförhållanden och på grund av att de fiskar i områden nära kusten.

⁷ EUT L 131, 28.5.2009, s. 114.

9. Europaparlamentet understryker att trots de internationella insatser och insatser på EU-nivå som gjorts för att förbättra säkerhetsförhållandena ombord på fartyg, i synnerhet fiskefartyg, tillämpas de internationella konventioner som fastställer regler och system för att skydda fartyg och personer ombord endast på större eller nybyggda fartyg.
10. Europaparlamentet upprepar att arbets- och boendeförhållanden ombord inte får betraktas som fristående från säkerhetsförhållandena. Parlamentet anser att bra arbets- och boendeförhållanden ombord förbättrar de säkerhetsförhållanden under vilka fiskeverksamheten bedrivs, vilket också yrkesfiskarnas möjlighet till vila gör med direkta följder för deras säkerhet, med tanke på att en stor del av olyckorna och tillbudena på fiskefartygen beror på den mänskliga faktorn, antingen detta beror på bristande kunskap eller utbildning eller på trötthet.
11. Europaparlamentet påminner om att sjöfolk, däribland fiskare, ofta står utanför tillämpningsområdet för EU:s och medlemsstaternas arbetsrättsliga ramar, med tanke på att många regler inte är tillämpliga på de förhållanden som gäller för dessa arbetstagare. Eftersom det inte är möjligt att tillämpa allmänna arbetssystem påpekar parlamentet att det måste säkerställas att sjöfolk och, i synnerhet, yrkesfiskare garanteras vissa grundläggande villkor avseende arbetsmarknadslagstiftningen som är anpassade utifrån deras behov.
12. Europaparlamentet påminner om att beroende på typen av fiskeredskap som används, fartygsstorlek, fiskeområde och väderförhållanden uppvisar fisket olika riskfaktorer som är knutna till de arbets- och boendeförhållanden som måste garanteras ombord.
13. Europaparlamentet påminner om de åtgärder som vidtagits på internationell nivå, särskilt i Torremolinosprotokollet från 1993 och Kapstadenavtalet från 2012, för att ändra och förbättra Torremolinoskonventionen från 1977, som inrättades för att tillgodose fiskefartygens säkerhetskrav, men påpekar att konventionen fortfarande inte har trätt i kraft, trots att antalet krav sänktes 2012.
14. Europaparlamentet välkomnar IMO:s frivilliga riktlinjer från 2005 för utformning, konstruktion och utrustning av fiskefartyg, men påminner om att riktlinjerna endast kan fungera som en vägledning eftersom de är frivilliga, och att det inte föreligger någon rättslig skyldighet eller någon standardisering av grundläggande normer för fartyg inom det småskaliga kustfisket.
15. Europaparlamentet påminner om att det yttersta målet för den gemensamma fiskeripolitiken är att fisket ska vara hållbart med avseende på dess tre pelare, och att det bara är med goda arbets-, boende- och säkerhetsförhållanden som det är möjligt att locka unga människor och få till stånd ett generationsskifte inom denna näring som förser invånarna i EU med hälsosamma livsmedel.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att garantera att bästa möjliga arbets-, boende- och säkerhetsvillkor gäller ombord på fiskefartygen, oberoende av fartygsstorlek. Parlamentet föreslår att det ska vidtas åtgärder för att skapa ett grundläggande regelverk som kan tillämpas enhetligt och övergripande på hela gemenskapsflottan, med hänsyn tagen till de egenskaper som beror på fartygsstorlek och på den typ av fiske som fartygen är avsedda för.

17. Europaparlamentet trycker på behovet av att garantera att Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) på ett betydande sätt bidrar till att förbättra arbets-, boende- och säkerhetsförhållandena ombord på EU:s fartyg och av att hitta former för att förbättra dessa förhållanden utan att fiskekapaciteten ökar, med särskild betoning på fartygen inom det småskaliga kustfisket.
18. Europaparlamentet trycker även på behovet av regelbunden kontroll av och statistisk information om olyckor och tillbud där fartyg som inte omfattas av direktiv 2009/18/EG är inblandade, eftersom det endast är genom kontroll och utvärdering av förändringar i dessa siffror, utifrån geografiskt område, fiskeflotta och använda fiskeredskap, som det går att hitta lösningar som gör det möjligt få till stånd förbättringar och minska frekvensen av sådana olyckor och förhindra att de inträffar, särskilt på fartyg inom det lokala fisket och kustfisket.
19. Europaparlamentet föreslår att kommissionen i detta sammanhang ska undersöka möjligheten att omformulera Emsas uppdrag och ge byrån kapacitet att utföra sådan kontroll och att regelbundet redovisa information om denna kontroll.

Förbättra utbildningen och garantera att utbildning erkänns på EU-nivå

20. Europaparlamentet betonar att Bénodet-rapporten från år 2000, som identifierade problemen med unga människors bristande intresse för fisket och som belyste skillnaderna mellan medlemsstaterna beträffande systemen för utbildning och certifiering av fiskare och dessa systems komplexitet, verkar ha glömts bort och att det efter två årtionden inte har skett några anmärkningsvärda framsteg.
21. Europaparlamentet påminner om att arbetskraftens rörlighet mellan medlemsstaterna, och även från tredjeländer till EU, ökar alltmer, och att det eventuella generationsskifte som detta skulle kunna medföra fortsätter att försvåras av att det saknas enhetliga system för utbildning och certifiering av yrkesfiskare.
22. Europaparlamentet betonar att dessa omständigheter tveklöst skadar den fria rörligheten för personer som utgör en av EU:s grundläggande principer och som slås fast i många bestämmelser i fördragen.
23. Europaparlamentet påpekar att även om en fiskare från ett tredjeland lyckas få sina yrkeskvalifikationer på fiskeriområdet erkända i en medlemsstat ökar detta erkännande knappast möjligheten att kunna arbeta med samma uppgifter i en annan medlemsstat.
24. Europaparlamentet betonar att det inom andra marina verksamhetsområden, både fritids- och yrkesrelaterad verksamhet, har skett betydande framsteg vad gäller internationellt erkännande av utbildning, oberoende av i vilket land utbildningen har genomgått, och att det enda som krävs för detta är att grundutbildningen standardiseras och erbjuds av skolor eller utbildningsinstitut som ingår i alla medlemsstaters eller tredjeländers nationella utbildningssystem och som är internationellt erkända.
25. Europaparlamentet påpekar att ILO genom konventionen från 1995 om normer för utbildning, certifiering och vakthållning för personal ombord på fiskefartyg (STCW-F-konventionen) fastställer viktiga grundläggande standarder beträffande arbetsförhållanden, inbegripet minimikrav för säkerhetsutbildning för alla fartygstyper

och fartygsstorlekar, och att denna konvention trädde i kraft i september 2012 men endast tillämpas i de länder som har ratificerat den.

26. Även om det är viktigt med praktisk och erfarenhetsgrundad inläring, ett system som i flera medlemsstater än i dag utgör grunden för yrkesfiskarnas utbildning, påminner Europaparlamentet om att formell certifiering utgör den enda garantin för att nödvändig kompetens har förvärvats. Parlamentet påminner om att formell certifiering, förutom att stärka yrkesfiskarnas personliga ställning, även utgör en form av socialt erkännande för detta yrke.
27. Europaparlamentet påpekar att det har investerats EU-medel i utbildningsinrättningar och skolor som erbjuder yrkescertifiering och högre utbildning inom den blå ekonomin, men att fisket, den äldsta verksamhetssektorn inom denna ekonomi, fortsätter att ha svårt att få tillträde till sådana inrättningar, förutom i samband med regionala eller nationella utbildningsåtgärder eller utbildningsprogram, i avsaknad av erkännande på EU-nivå av den genomgångna utbildningen.
28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att skapa gemensamma grunder för ett standardiserat utbildnings- och certifieringssystem för de olika kategorierna av yrkesfiskare som gör det möjligt att på EU-nivå snabbt erkänna en certifiering som erhållits i en viss medlemsstat. Parlamentet anser att detta bör inbegripa ett förfarande för erkännande av certifieringar som erhållits utanför EU som är förenligt med EU:s system för erkännande av utbildning och som gör det enklare för yrkesfiskarna att röra sig inom EU.
29. Europaparlamentet påminner om att EHFF har som mål att bidra till ett fullständigt genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken, men att det för att detta mål ska kunna uppnås är nödvändigt att yrkesfiskarna är ordentligt utbildade och certifierade, vilket innebär att en del av EHFF bör avsättas för utbildning och certifiering av befintliga och framtida yrkesfiskare inom EU.

Öka kvinnors synlighet och garantera rättvist tillträde till anställningar inom fiskerinäringen

30. Trots att kvinnor enligt tillgänglig statistisk bara utgör 3 % av de anställda inom det produktiva fisket betonar Europaparlamentet att många fartyg, särskilt fartyg inom det småskaliga kustfisket, drivs som små familjeföretag, och att det är familjens kvinnor, som inte har något annat arbete, som har hand om logistiken och den administration som följer med denna verksamhet, trots att de officiellt inte räknas som anställda.
31. Europaparlamentet påpekar att det informella stödarbete som dessa kvinnor utför inte ger dem rätt till lön, sociala förmåner eller pension, och att det i en situation där fiskeverksamheten tillfälligt eller slutgiltigt upphör endast är arbetstagare med officiella anställningar som har rätt till sociala förmåner, vilket ökar orättvisorna mellan arbetstagarna.
32. Europaparlamentet upprepar att det trots att fisket är en riskfylld verksamhet inte finns någon anledning att utesluta kvinnor från detta yrke eller försvåra deras tillträde, vilket det ökande antalet kvinnliga yrkesfiskare och befälhavare på aktiva fiskefartyg är ett belysande exempel på, och påpekar att det i dag i EU tack och lov finns flera mycket

aktiva sammanslutningar som representerar kvinnor inom fiskerinäringen, särskilt inom de regionala rådgivande nämnderna.

33. Trots att kvinnornas roll i fiskerinäringen ofta är informell påminner Europaparlamentet om att den måste erkännas och beaktas i ekonomiskt och socialt hänseende, och om att bättre information om kvinnors verksamhet liksom åtgärder för att främja och synliggöra den inte bara kommer att bidra till att stärka deras personliga och sociala ställning, utan även till att avmystifiera deras roll inom fisket.
34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra åtgärder för att höja kvinnors kompetens inom den blå ekonomin och i synnerhet inom fiskerinäringen, liksom att främja ett officiellt erkännande av deras bidrag till fisket. Parlamentet anser även att EHFF-medlen i gemenskapsramen 2021–2027 och i efterföljande ramar särskilt ska användas för att bidra till likabehandlingen av kvinnor i fiskerinäringen, i synnerhet genom att garantera att stödet för att förbättra arbets-, säkerhets- och boendeförhållandena även beaktar eventuella anpassningar som måste göras för deras inkvartering och arbete ombord på fiskefartygen.

Främja fiskaryrket och generationsskiftet inom näringen

35. Europaparlamentet påminner om att EU, som är den största inre marknaden för fiskeriprodukter endast står för 6 % av världens sammanlagda fångster, vilket innebär att EU är kraftigt beroende av import av fiskeri- och vattenbruksprodukter från tredjeländer.
36. Europaparlamentet påpekar att den gemensamma fiskeripolitikens bestämmelser är bland de hårdaste som finns och bidrar stort till fiskets miljömässiga, ekonomiska och sociala hållbarhet och att, även om det fortfarande finns stort utrymme för förbättringar, de framsteg som har skett under de senaste årtiondena visar att det är möjligt att bedriva ett bättre fiske, som å ena sidan bidrar till att göra bestånden och de livsmiljöer där fisket bedrivs mer hållbara och å andra sidan bidrar till att öka yrkesfiskarnas och fartygsägarnas inkomster.
37. Europaparlamentet betonar att kontinuiteten i fiskeriverksamheten måste säkerställas genom det nödvändiga generationsskiftet, men också genom större socialt erkännande av verksamheten och av dess betydelse för ett hållbart tillhandahållande av hälsosamma livsmedel från livsmiljöer med god miljöstatus, vilket bidrar till en bra kosthållning bland EU:s invånare.
38. Europaparlamentet påminner om den viktiga roll som yrkesfiskarna spelar för den vetenskapliga kunskapen, både genom sin direkta inblandning i insamlingen av fångstdata och genom att tillhandahålla kompletterande information om den marina miljön, arter och livsmiljöer och om deras bevarandestatus.
39. Europaparlamentet betonar att yrkesfiskarna skulle kunna spela en ännu större roll för insamlingen av data för vetenskapliga ändamål, förutsatt att de får den utbildning och de färdigheter som behövs för att kunna registrera och samla in vissa data på plats för att validera miljöinformation som har inhämtats via satelliter och andra instrument för fjärrobservation. Parlamentet anser att gemenskapsflottan, som 2019 bestod av 81 000 fiskefartyg i alla storlekar – fler ständigt aktiva plattformar som nästan dagligen

befinner sig till havs än fiskeflottan finns inte – kan och bör användas som ett instrument för att samla in fler data om haven inom och utanför EU.

40. Parlamentet påminner om att deltagandet av unga människor och generationsskiftet inte bara säkerställer kontinuitet inom den blå ekonomins äldsta verksamhet, utan också att de yngre generationerna är bättre informerade och mer medvetna om hållbarhetsfrågor och vikten av att alla bidrar för att bemöta och bekämpa klimatförändringarna, som runtom i världen är som mest kännbara till havs och vid kusterna.
41. Europaparlamentet pekar på betydelsen av kunskap om haven, som även måste inbegripa digitala färdigheter och en digitalisering av fiskeverksamheten; trots vissa förbättringar inom de äldsta åldersgrupperna är det för de yngre generationerna enklare och till och med intuitivt att använda digitala verktyg, såväl för insamling och registrering av data, vilket uppmärksammas i den nya fiskerikontrollförordningen som håller på att ses över, som för användning av nya verktyg och ny utrustning som förbättrar yrkesfiskarnas säkerhet, arbete och välbefinnande till havs.
42. Europaparlamentet betonar att förbättringar av fiskbeståndens bevarandestatus har inneburit att yrkesfiskarnas inkomster och genomsnittslön har ökat, och att verksamheten även har bidragit till en minskning av koldioxidutsläppen och utsläppen av andra växthusgaser. Parlamentet betonar att yrkesfiskarna har engagerat sig alltmer för att samla upp marint skräp, inte bara borttappade eller övergivna fiskeredskap utan allt slags skräp som de hittar i havet, och att fiskets bidrag till miljön i detta sammanhang bör erkännas och främjas.
43. Europaparlamentet välkomnar de förslag som är under diskussion avseende EHFF 2021–2027 om att hjälpa och stödja unga fiskare som för första gången köper ett fiskefartyg eller ett fiskeriföretag, och påpekar att det handlar om att väcka unga människors intresse inte bara för att bedriva fiske till havs utan också för att leda fiskeriföretag, för att på detta sätt säkerställa ett generationsskifte i alla delar av näringen.
44. Europaparlamentet påpekar att generationsskiftet, med välutbildade yrkesfiskare med goda kunskaper om den senaste tekniken och om de förfaranden och medel som krävs för att garantera resursernas hållbarhet, även är ett sätt för EU att bidra till den världsomspännande rörelsen för att bekämpa, minska och undanröja det olagliga, orapporterade och oreglerade fisket (IUU-fiske).
45. Europaparlamentet påminner om att behovet av att förbättra arbets-, säkerhets- och boendeförhållandena ombord, svårigheten att få yrkeskvalifikationer inom fiskeriområdet erkända, hindren för yrkesfiskares rörlighet mellan medlemsstaterna och behovet av arbetskraft i fiskerinäringen har bidragit till att uppmuntra anställningen av fiskare från tredjeländer som ofta arbetar under olagliga former.
46. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att uppmärksamma den europeiska allmänheten på fiskets betydelse och på yrkesfiskarnas bidrag till den europeiska livsmedelsförsörjningen och till bevarandet av haven och det marina livet, och därmed slå hål på de fördomar som säger att yrkesfiskare är rovdjur som endast är intresserade av resursexploatering utan en tanke på framtiden.

47. Europaparlamentet påpekar att den fråga som ställdes i Bénodet-rapporten – ”Fisken kommer från havet, men varifrån kommer framtidens yrkesfiskare att komma?” – fortfarande är aktuell, och att den två årtionden senare kan omformuleras på ett mer raffinerat sätt: ”Fisken kommer från havet och yrkesfiskarna är fiskens och havets väktare, men hur ska vi lyckas förnya dem och varifrån kommer framtidens yrkesfiskare att komma?”.
48. Europaparlamentet drar slutsatsen att generationsskiftet måste beakta målen i den europeiska gröna given och behovet av att säkerställa digital omställning även inom den blå ekonomin, vilket innebär att det inte bara handlar om att locka unga människor till fisket utan också om att locka välinformerade och välutbildade unga människor med möjlighet att utvecklas inom sitt yrke och bidra till att förbättra sin personliga situation och till sammanhållningen i sin hembygd, särskilt i de mest isolerade kustområdena med färre sysselsättningsmöjligheter, så att de kan arbeta för ekonomisk, social och miljömässig utveckling i de områden där de är verksamma, samtidigt som kvinnors roll inom fisket stärks och alla ges faktisk möjlighet att röra sig och arbeta inom hela EU, utan hinder och svårigheter vad gäller erkännande av färdigheter och utbildning.
49. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

MOTIVERING

Framtiden för det europeiska fisket är behäftad med flera miljömässiga, ekonomiska och sociala utmaningar. Avsikten med detta förslag till initiativbetänkande är att ta upp frågor som rör fiskets arbetsrelaterade aspekter, i synnerhet med avseende på generationsskiftet inom arbetskraften. Det går inte att förneka att fisket är en viktig verksamhet. Det är en av de sektorer inom primärproduktionen som behövs för att försörja den växande världsbefolkningen med mat, och enligt FAO är dessutom 10–12 % av världens befolkning beroende av det för sitt uppehälle.

EU:s officiella statistik om sysselsättningen i fiskerinäringen är inte särskilt detaljerad och ger ingen fullständig bild av hur arbetskraftens åldersstruktur har utvecklats inom näringen. Det framgår dock av vissa uppgifter och indikatorer att en stor del av arbetstagarna är äldre, vilket måste beaktas inte minst med tanke på den goda fysik som krävs för att arbeta inom denna farliga verksamhet. Därför är det viktigt att hitta lösningar och förbättra säkerhets-, arbets- och boendeförhållandena ombord, utbildningen och erkännandet av den, kvinnors deltagande i fiskerinäringen samt informationen om näringen, vilket kan bidra till ett generationsskifte i näringen.

Föredragandens ståndpunkt

Enligt föredraganden är det mycket viktigt att förbättra den statistiska bilden av sysselsättningen inom fiskerinäringen, vattenbruket och resten av värdekedjan, särskilt för att få kunskap om utbildningsnivå och åldersstruktur, men också om dess utveckling över tiden. I likhet med fiskeriförvaltningen måste även förvaltningen av sysselsättningen grundas på bästa tillgänglig kunskap och information, och endast med aktuell statistik kommer det att vara möjligt att identifiera situationer där förvaltningsåtgärderna måste ändras och förbättras.

Föredraganden betonar att det bara är genom att garantera bättre arbets- och boendeförhållanden ombord på fiskerifartygen som det är möjligt att locka unga människor till näringen och öka säkerheten för alla. Trots de förbättringar som redan har gjorts inträffar det fortfarande många olyckor och tillbud till sjöss inom fisket och även om antalet dödsfall tenderar att minska beror de flesta olyckor på den mänskliga faktorn.

Trots att flera rapporter och studier visar att det måste skapas standardiserade kriterier för utbildning och erkännande av kvalifikationer i EU erinrar föredraganden om att det fortfarande saknas sådana kriterier, vilket utgör ett hinder för arbetstagarnas rörlighet mellan medlemsstaterna. Generationsskiftet bör även leda till en förbättring av yrkesfiskarnas utbildning och certifiering, och en sådan utbildning kommer inte bara att göra arbetet ombord säkrare, utan kommer också att göra resursutnyttjandet miljömässigt mer hållbart.

Föredraganden framhåller den betydelse som Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) kommer att ha i arbetet med att komma tillrätta med många av svårigheterna med att locka unga människor till fisket, och betonar att generationsskiftet bidrar till ett fullständigt genomförande av den gemensamma fiskeripolitiken i enlighet med vad som krävs i denna fond.

Generationsskiftet kommer att bidra till att förbättra havsförvaltningen och förvaltningen av fiskeresurserna, eftersom det kommer att vara knutet till mer och bättre utbildning för yrkesfiskare. En sådan utbildning formar mer medvetna arbetstagare som är mer öppna för att genomföra beteendeförändringar såsom digital uppgiftsrapportering, eller som deltar i insamlingen av fler och bättre uppgifter om fisket och miljön. Slutligen anser föredraganden att generationsskiftet inom fiskaryrket även kommer att avmystifiera yrket i den europeiska allmänhetens ögon; yrkesfiskarna bör ses som havets och de marina resursernas väktare.